

Konoplani

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXVII.

ŠT. 7. JULIJ 1978

CENA 0,20 DIN

PO 11. KONGRESU ZKJ

ZVEZA KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE V BOJU ZA NADALJNI RAZVOJ SOCIALISTIČNE, SAMORPRAVNE IN NEUVRŠČENE JUGOSLAVIJE

V 59-letni zgodovini (1919—1978) je imela Komunistična partija oziroma Zveza komunistov Jugoslavije deset kongresov. Nekateri med njimi so bili ustvarjalni, zgodovinski dogodki v boju za komunistične ideje. Od 20. do 23. junija je bil v Beogradu enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Tudi ta je preizkušnja prepričanja, akcijske sposobnosti in vablivosti njenih idej, ciljev, poti in metod revolucioniranja družbenih gibanj. Kongres je takšen idejni in politični impulz, ki nas je še enkrat miselno usmeril, vsakega v svojem okolju, h kritičnemu tehtanju prehojene poti, še bolj pa k spoznavanju bližnje prihodnosti. Tako bo spodbudil množično dejavnost in novo ustvarjalnost.

Cas med desetim in enajstim kongresom je izjemno pomemben za kontinuiteto naše revolucije. Deseti kongres zveze komunistov je prinesel politično zasnovo za revolucionarne spremembe v družbenoekonomskem in političnem razvoju države. Dosežene spremembe so vsebinskega in trajnega pomena za razvoj socialističnega samoupravljanja. Danes imamo izoblikovano vizijo razvoja jasneje kot kdajkoli doslej. Ko govorimo o viziji našega razvoja, poudarjamo s tem, da nam ne ustreza praktičistično razpravljanje o rezultatih in ciljih. V tem je med drugim razlog, da smo na enajstem kongresu ocenjevali tridesetletni in ne samo razvoj med desetim in enajstim kongresom. Ne gre za kratkoročne cilje, marveč za družbene vrednote trajnega pomena. Revolucionarna vloga Zveze komunistov se je nenehno potrjevala predvsem s krepitvijo samoupravnih zavesti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Zgodovinsko se je uveljavil odločilen vpliv delavskega razreda na vsa družbena gibanja. Ti veliki dosežki, zasnovani na marksističnem svetovnem nazoru, so prepleteni s Titovo vizijo našega razvoja in njegovim globokim smislom za zgodovinsko realnost. Zato so nam še kako žive nekatere misli in poudarki iz njegovega uvodnega referata na plenarni seji enajstega kongresa:

— Velike uspehe smo dosegli po zaslugi prizadevanj delovnih ljudi ter idejne enotnosti in dejavnosti Zveze komunistov.

— Tri desetletja po drugi svetovni vojni nastaja nov svet — svet svobode, socializma, demokratičnih in enakopravnih odnosov med narodi in ljudmi.

— Boj za socializem se bo tudi v prihodnje razvijal v različnih oblikah. Ni univerzalnih »modelov« in nobena konkretna zgodovinska izkušnja ne more imeti splošno veljavnega pomena.

— Razorožitev danes ne more biti le stvar velikih sil in blokov. Vsa mednarodna skupnost je zainteresirana za ustavev oboroževalne tekme.

— Ugled, ki si ga je socialistična in neuvrščena Jugoslavija pridobila v svetu s svojo načelno angažirano zunanjo politiko, je tolikšen, da je naša država zelo aktiven in vpliven dejavnik v mednarodnih odnosih in se njen glas in mnenje vse pogosteje slišita in upoštevata.

— Stalna rast produktivnosti dela je edina resnična podlaga za gospodarski vzpon, za krepitev materialnega in socialnega položaja vsakega posameznika in za uspešno reševanje številnih bistvenih vprašanj družbenega razvoja.

— Sistem delitve po delu naj postane glavna spodbuda za produktivnost. Ne smemo dopustiti uravnilovke, prav tako pa tudi ne neupravičenih razlik brez ustreznega delovnega prispevka.

— Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela morajo resnično obvladovati celotni proces ustvarjanja in delitve dohodka.

— Ideja o delavskem samoupravljanju je vogelni kamen znanstvene teorije klasikov marksizma. Naša socialistična revolucija ima zasluge, da je v praksi in teoriji vnovič uveljavila to veliko idejo.

Sekretar OO ZKS

Bratje, podajmo si roke!

Zapis ob 25-letnici ZIT Tekstilcev Slovenije. Slovesnost in ustrezno posvetovanje je bilo 8. in 9. junija v Mariboru.

Letos 8. junija je predsednik republiškega odbora ZITTS inženir Slobodan Šujica pozdravil zbrane goste in jim uvodoma izrekel dobrodošlico. V pozdravu je v strnjenih besedah orisal delo društva in posameznikov, med katerimi jih je nekaj, ki aktivno delajo v društvu od ustanovitve do danes.

S pozivom »Pojdimo skupaj z roko v roki novim uspehom nasproti!« je zaključil otvoritveni del in prepustil nadaljnji potek delovnemu predsedstvu, katerega je prvi dan vodil tovariš Marjan Sadar.

V navadi je, da pripravi prireditelj ob takšnih prilikah tudi razpravo o času primernih dogodkih, ki težijo neko dejavnost. V danem primeru gre za bremena, ki postajajo težka, pretežka za tekstilce. Vemo, da sodi izdelovanje tekstila v najstarejše čase, ki se nadaljujejo v naše dni. Potrebe, in samo potrebe in želje pa terjajo, da so tekstilni izdelki iz dneva v dan boljši, cenejši in obogateni z novimi domislicami. Te zahteve pa niso rešljive če smo pri odmeri sredstev, ki jih pri vsem tekstilci sami ustvarjajo, skopi. Še več, v zadnjem času smo večkrat, in na različnih krajih slišali, da tekstilna dejavnost ne sodi več med prednostno pa so zato tudi sredstva omejena.

Na akademski ravni so bile teme posvetovanja, katere so pripravili Stane Dolenc (Pomembnejši vidiki razvoja tekstilne industrije), prof. dr. ing. Leon Jerovec (Problemi ekonomske produktivnosti), dipl. oec. Miroslav Štimac (Problemske rešitve in vloga samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino), dipl. pravnik Ingo Paš (Uvelja-

vitev zakona o združenem delu v organizacijah združenega dela) in dipl. oec. Janez Štotl (Uveljavitev zakona o združenem delu — povezovanje trgovine in proizvodnje). Nekateri razpravljalci (dr. Kolarič, ing. Šubic, Vidič — predsednik Gospodarske zbornice SFRJ in še nekateri) so podprli misli iz referatov, kar potrjuje, da se kot posamezniki in kot del avditorija strinjajo s podanimi ocenami.

Kljub temu pa je le treba biti kritičen do tiste večine, ki je ostala vsaj navzven neprizadeta ob obilici vprašanj, ki naj tekstilcem zagotovijo zgodovino jutrišnjega dne. Več kot sto ljudi je poslušalo šest ur referate. Uro ali dve pred koncem se je poleglo celo tisto šušljanje med poslušalci, ki je povsod v navadi. Zamislil sem se in se vprašal: Ali prisostvujemo koristnemu vložku veselega slavlja 25-letnice obstoja Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije ali pa smo gostje okrog mrliča, ki še umrl ni!

Zanikam, da je bila soparna vročina kriva za naše neaktivno sodelovanje na posvetovanju. Odveč je tudi misel, da nas vsa ta vprašanja »še ne« zadevajo. Kje je torej resnica. Kje so predlogi, da bi stvari krenile naprej, boljšim časom za tekstilce naproti?

Ta boj ni krvav vendar lahko v njem 50 000 delavcev v tekstilnih tovarnah izkrevavi. Ni časa za odlaganje s korenitim preokretom. Tudi eno leto zamud bo le težko nadoknaditi. Kot druge dejavnosti mora tudi tekstilna v korak s časom, z razvojem tehnike in z šolanjem kadrov. Za vse je treba denarja — tekstilci

ga sami ustvarjajo, to smo že povedali. Preostane še, da skupnost, katere del smo tudi mi tekstilci, slednjim vrne toliko, kot jim gre. In gre jim delež, ki je potreben za zagotovitev dejavnosti. Kaj v to sodi že vemo.

Inženir Mirko Pogačnik je vodil delovno predsedstvo drugi dan in v tej vlogi nakazal vrsto poti v rešitev. Na koncu pa je predlagal, da bi ne izbrali poseben organ za sestavo sklepov iz tega posvetovanja ampak bi to naredili tako, da bi sklepe objavili v Tekstilcu. Vsi so s tem soglašali in menim, da je bilo to dobro izpeljano.

Preostane še moja misel. Tekstilci iz vseh podjetij v Sloveniji so prisostvovali posvetovanju. Slišali so strnjene misli o težavah in strinjali so se s podanimi predlogi, ki bi bili pot za naprej. Toda, tudi to smo slišali, tekstilci sami so nemočni. KOMU BODO PO VSEM TEM TOREJ DO-STAVILI ZAPISKE S TEGA POSVETOVANJA? KDO BO TA MATERIAL PREBRAL IN KDO BO KAJ POKRENIL?

Ne delim mnenja z dopisnikom Dela (J. J.), ki je rekel, da morajo tekstilci sami poskrbeti za svoje težave in ne samo tarnati. To trditev zagovarjam z znanim dejstvom, da je ob glavni pomoči tekstilne industrije zrasla v naši domovini ostala, težka industrija. Če bi bilo potrebno, sedaj to še ni, bi se na to lahko mnogi spomnili. V takem primeru bi bila tudi rešitev enostavna. In hitra.

Otmär Lipovšek

PICANOLI SO TU

V tednu pred 1. julijem smo dobili nove talske brezčolnice statve, znamke Picanol iz Belgije.

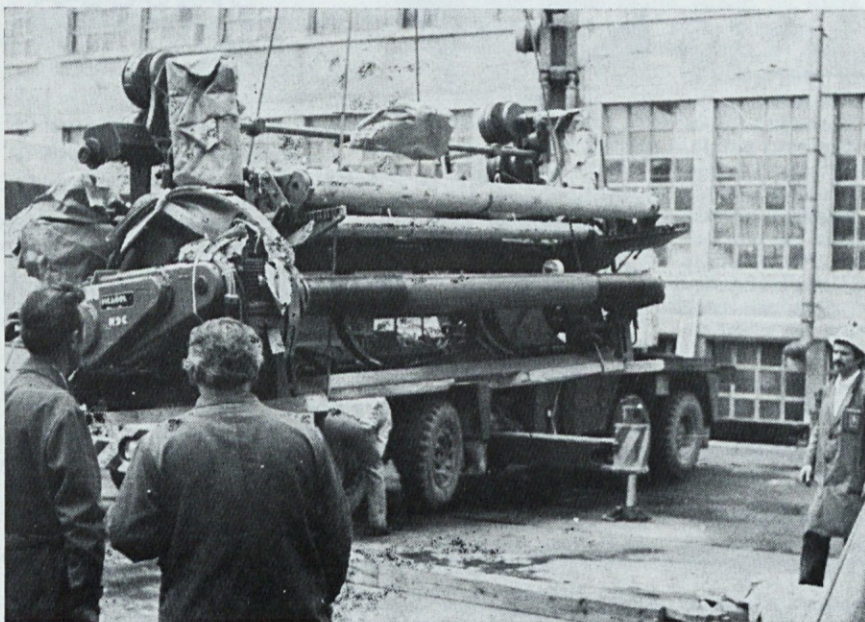
Namestili smo jih v prostorih bivše konfekcije poleg somet strojev. Na njih bomo tkali tkanine za plastificirane ponjave, filtre in podobno. Osnovne surovine za te tkanine so filamenti iz poliamida in poliestra. Delovne širine so do 230 cm.

Stroji so eni najsodobnejših za tkanje tovrstnih artiklov. Tkanine tkane na njih bodo kvalitetnejše kot so na obstoječih.

Tudi izkoristek strojev bo večji, saj bo manj pretrga votka in manj napak. Stroji imajo namreč precej elektronskih krmilnih naprav, kar vse bo pripomoglo k večji učinkovitosti in kakovosti. Hkrati s tem bodo delovni pogoji pri teh strojih boljši kot pri klasičnih. Vsak stroj ima dodatno navijalno napravo, ki lahko navije kose tkanin v velikosti do 2000 m.

Tkanino ne bo potrebno čistiti in previjati kot smo to delali doslej, ampak jo bomo prepeljali direktno na plastificirni stroj. Mojstri, ki bodo delali pri teh strojih so bili že na štirinajstdnevno tečaju v Belgiji, kjer so njihovo delo zelo pohvalili. Upajmo, da se bodo izkazali tudi doma!

Lojze Pušlar

Nameščanje Picanol tkalnih strojev

DAN BORCA IN DAN VSTAJE

4. julij je praznik vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. Posvečen je vsem tistim tovarišem, ki so se v najtežjih trenutkih zgodovine naših narodov organizirano borili proti okupatorjem, ki so nas hoteli načrtno uničiti. Borci so se skoraj goloroki spopadli z neprimerno močnejšim sovražnikom, in ga v štiriletni krvavi borbi, in s podporo vseh zavednih jugoslovanskih narodov, za vedno pregnali iz naše domovine. Po končani revoluciji z orožjem, se je pričela revolucija na gospodarskem področju, ki v vsakdanjem življenju pravzaprav še traja.

4. julija 1941 je politbiro CK KPJ sklenil na svoji seji v Beogradu, da se dotedanje udarne enote, ki so imele za svoj cilj sabotaže in diverzantske akcije, pregrupirajo in prearastejo v partizanske enote, njihove akcije v vseljidski upor proti okupatorjem, petokraka zvezda je simbol enakosti, borbe in hotenj naših narodov za izbojevanje izpod fašističnega jarma. Po sklepih te seje so člani politbiroja odšli s posebnimi partijskimi in vojaškimi pooblastili v posamezne pokrajine. Po vstaji v Srbiji, 7. julija 1941 so se vstaje naglo širile po vsej domovini. Ljudje so v vedno večjem številu pristopali v partizanske enote, ki so košček za koščkom osvobajale našo zemljo. 22. julij 1941 je pričetek vstaje slovenskega naroda. To je spomin na dan, ko je v Sloveniji počila prva partizanska puška. Ta je po sklepu centralnega komiteja komunistične partije Slovenije bila znak za pričetek o načrtnem prehodu osvobodilnega gibanja k oboroženim akcijam. Za fašistične »nepremagljive« horde je ta nepričakovana akcija pomenila veliko oviro pri nadaljnjem zavojevanju sveta.

Lastnosti, ki so odlikovale borce med celotnim bojem za osvoboditev in pravičnejšo družbeno ureditev, so eden od pogojev za uspešno premaganje ovir, preizkušenj in težav na poti graditve socialistične samoupravne družbe.

Iz uvodnika
v Predilcu

Tole lepo preberite, potem vam bo takoj bolj jasno, zakaj nič ne razumete!

O naših monterjih in montažah

Pridejo in gredo...

Ze nekaj časa si prizadevam, da bi vas preko glasila seznanili o delu naših monterjev. Želela sem, da bi o svojem delu spregovorili sami, a kaj ko jih je težko dobiti! Pridejo in gredo.

O montažah je zato spregovoril ing. Janez Rainer, vodja TOZD Konfekcija:

Od 29. 5. do 23. 6. 1978 so potekale montaže naših koridorjev na Bežaniji (med Novim Beogradom in Surčinom) v Beogradu za delovno organizacijo Robne kuče.

Delo sta opravili 2 montažni ekipi (postavili sta 4 montažne elemente) v 21 delovnih dneh, kar lahko šteje mo za uspešno, še zlasti glede na okoliščine, v katerih so delali.

Naročnik v Beogradu je namreč razmeroma pozno želel imeti monterjsko ekipo. Čas za postavitev koridorjev je bil torej sorazmerno kratek... Da bi naročniku ustregli, smo zato eni ekipi, ki normalno šteje 6 monterjev in vodjo poslali naknadno v pomoč še eno ekipo s šestimi monterji.

Delo bi bilo še uspešno glede na čas, če ne bi bilo težav zaradi priprave terena in zaradi transporta elementov na delovišče od sorazmerno daleč.

Ko so naši monterji prišli, naročnik še ni uspel popolnoma pripraviti terena, tako so se na istem delovišču znašli zidarji, električarji in montažerji. Res je, da se temu problemu nikoli ne bomo mogli povsem izogniti, ker je pač narava dela taka. Vendar pa bi z nekoliko boljšo organizacijo dela pri obeh straneh problem znatno omilili. Prenos elementov bi npr. odpadel, če bi obenem

poslali na montažo ekipo in posamezne elemente. S tem bi dosegli minimalno prenašanje elementov. V Beogradu pa so za prenašanje izgubili dva dni.

Delo monterjev je težaško in zahteva predvsem mlade ljudi. To so nam pokazale tudi izkušnje v Beogradu. Zahteva pa poleg fizičnih sposobnosti tudi psihične, saj je odgovornost posameznikov še veliko večja kot doma. Monterji so namreč taka skupina, ki deluje izven podjetja in nas hoče nočes reprezentira kot delovno organizacijo.

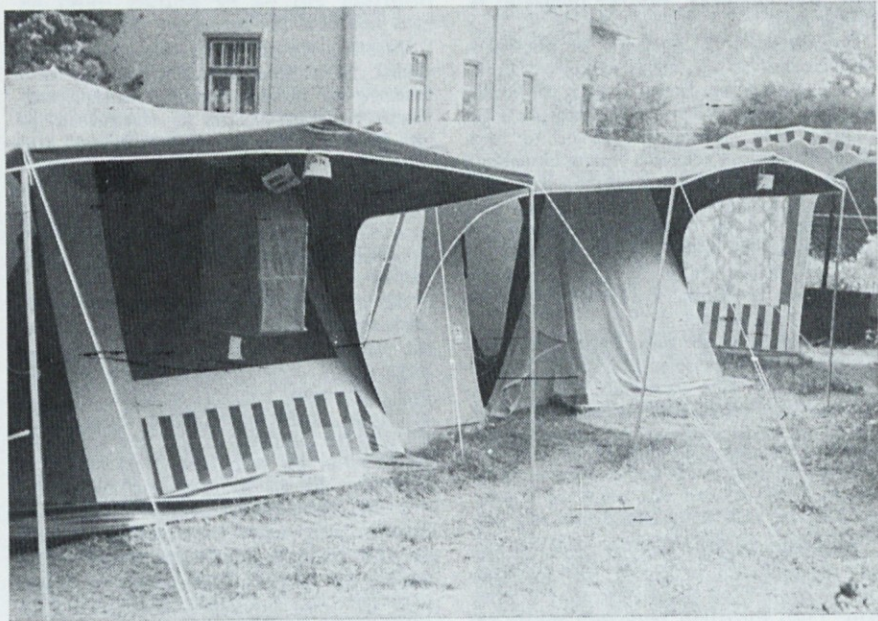
Glede delovnih pogojev bi povedal še to, da so dela na montaži največkrat odvisna od vremena.

Če neprekinjeno dežuje, ne gredo na montažo in tiste ure nadoknadijo, ko so ugodni vremenski pogoji.

V Beogradu pa so imeli naši zelo vroče dneve. Poleg tega pa so se dela vršila na asfaltni podlagi. Pohvale no je to, da so sami prišli do ustrezne rešitve. Namreč, z delom so pričenjali že ob 4 h zjutraj, zato da so delali do 12 h in se tako izognili najhujši vročini. Tako jim je ostalo popoldan še dovolj časa za počitek in razvedrilo. Nastanjeni so bili v hotelu, jedli pa so izven hotela, ker je bila hotelska hrana zelo draga. Za prevoz so imeli 2 osebna avtomobila.

Omenim naj še to, da so takoj po končanih delih v Beogradu šli na montažo v Zagreb, ki še traja. V bližnji prihodnosti pa so v planu še montaže za tovarno Lek.

Trenutna situacija je taka, da bi rabili vsaj 2 stalni montažni skupini. Sedaj je sezona, ko se taka dela vršijo, zato moramo biti ažurni, dela pa morajo biti kvalitetno opravljena.

Naši šotori gredo še vedno zelo dobro v prodajo. Škoda le, da so nekateri (Makarska) prišli z zakasnitvijo na trg, zaradi kasnitve dobave eluksiranih palic...

Aktivnost, povezana z življenjem in delom

ENODNEVNI SEMINAR

Med akcijski in operativni dogovor o nalogah, ki jih narekujejo resolucije 8. kongresa ZKS, dopolnjeni oziroma spremenjeni statut in dokumenti za pripravo 11. kongresa lahko uvrščamo komunisti občine Domžale tudi enodnevni seminar za sekretarje OO ZKS dne 30. maja 1978.

Zato je bil ta seminar, ki se je neposredno za tem razvil v široko tribuno domžalskih komunistov, namenjen aktualnim družbenoekonomskim in razvojnim vprašanjem ter konkretnim nalogam ZKS in razvoju ter organiziranosti, še zlasti pa metodam in načinu dela ZK v osnovnih organizacijah ter občinski konferenci in komiteju.

Pri tem ne smemo pozabiti, da se je akcija lahko učinkovito širila in krepila predvsem zato, ker je obširna predkongresna aktivnost in sam 8. kongres ZKS v veliki meri pripomogel k razumevanju in usmeritvi k temeljnim nalogam. Velik prispevek h konkretnosti pa je pomenila 3. seja predsedstva CK ZKS, na kateri so bili sprejeti dogovori in sklepi o nadaljnjem delu. Predsedstvo je namreč posebej ocenilo, da bo potrebno tudi še naprej voditi poglobljeno in učinkovito akcijo za preobrazbo ter pri tem utrjevati zavest o idejnih in političnih razlogih za spremembo v organiziranju in delovanju ZK pri uresničevanju njene vodilne vloge v družbi.

TOVARIŠKO SREČANJE

V počastitev 11. kongresa ZKJ je komite občinske konference ZKS Domžale organiziral 5. JUBILEJNO TOVARIŠKO SREČANJE ČLANOV ZKS DOMŽALE. Zbor komunistov je bil v lepo okrašeni hali Komunalnega centra Domžale 16. junija 1978.

Dobrodošlico in pozdrav je udeležencem izrekel Milan Narat, sekretar komiteja občinske konference ZKS Domžale, ter še posebej čestital 132. novosprejetim članom ZKS. Slavnostni govor je imel Marjan Jelen, sekretar medobčinskega komiteja ZKS. Bogat kulturni program, priznanja in zlata značka jubilejnega srečanja so bili še posebna oddolžitve 129. jubilarantom, ki letos slavijo trideset in več let aktivnosti v ZKS, povezane z življenjem in delom v naši soocialistični samoupravni družbi.

Med jubilaranti so tudi trije naši člani OO ZKS, ki letos slavijo trideset let neprekinjenega dela v vrstah ZKS: Lovro Giovanelli, Franc Jeraj in Janko Ukmar.

Z njimi se je pogovarjala urednica Kono plana. Povedali so sledeče:

LOVRO GIOVANELLI

Prijetno je bilo srečati stare znanke, tovariše še iz tistih let, ko smo bili skorej, še pred vstopom v partijo. Tudi kulturni program mi je bil všeč, saj je bil dobro pripravljen.

Ne vem, kaj bi povedal o teh tridesetih letih... Rad bi bil kratek.

1947. leta sem prišel v tovarno in sem delal v mladinski organizaciji. Bil sem sekretar enega od mladinskih aktivov. Takrat je bila cela izmena en aktiv in je zajela tudi po 300 mladincev. Vzdušje je bilo delovno. Obnavljali smo domovino. Bilo je veliko delovnih akcij na terenu.

1948. spomladi sem bil sprejet v ZK. Kriteriji za sprejem so bili takrat še strožji, saj so bile tudi razmere drugačne.

V jeseni 1948. leta sem šel v šolo rezervnih oficirjev, ki sem jo opravil v enem letu.

V tovarno sem prišel spet 1954. leta. Po tem letu sem vse do danes sodeloval v odborih in komisijah.

FRANC JERAJ:

Mislim, da je priznanje, ki sem ga dobil za tridesetletni staž, res priznanje za nazaj, a nekje tudi spodbuda za naprej, da še tista leta, ki mi preostajajo, po svojih močeh delam.

Kulturni program je bil v redu, pa tudi samo srečanje. Bilo je to spoznavno srečanje, ko se pogovoriš s svojimi tovariši o raznih problemih, izmenjaš mnenja...

Sprejem novih članov v ZK (sprejeti so bili že v OOKZ), je pokazal, da mladina, bolj kot kdajkoli prej vidi v ZK tisto avantgardno silo, ki naj usmerja razvoj našega socialističnega samoupravljanja. Tako veliko število vstopov v ZK pa potrjuje, da je smer oz. politika, ki jo vodi ZK pravilna in da jo jemljejo za svojo.

V ZK sem bil sprejet 1948 po enoletnem pripravniškem stažu. Sistem sprejemanja v ZK je bil takrat drugačen: na osnovi ocen osnovne organizacije, ki je dajala pripravnikom konkretne naloge.

V obdobju informbiroja je praktično čez noč prišlo do še težje situacije v že itak težki situaciji obnavlja-

nja porušene domovine. V tisti situaciji je človek moral res močno verjeti v pravilnost politike, ki smo jo zagovarjali, da ni klonil.

Od takrat pa do danes se je v delovanju ZK mnogo spremenilo. Seveda na bolje in tako je prav. Delovanje ZK je bolj odprto in široko. Takrat so bili sestanki zaprtega tipa, danes pa je delo javno in član ZK je glede tega prav tako kot član kake druge družbenopolitične organizacije.

JANKO UKMAR:

Srečanje je bilo v redu. Govornika sta bila kratka in stvarna. To mi je všeč, sicer pričnem zehati. Tudi kulturni program je bil na višini. Skratka, vse je bilo prav, le to ne, da sem bil med jubilaranti tudi sam..., da ti že nekdo želi predvsem zdravja...

Visok krvni pritisk

Ceprav je letošnji Svetovni dan zdravja (7. april), ki je bil posvečen skrbi za odkrivanje in zdravljenje bolnikov z visokim krvnim pritiskom že mimo, je problematika še živa in aktualna. Navsezadnje ji ni posvečen samo en dan, ampak se bodo z njo intenzivneje ukvarjali vse letošnje leto.

Poleg strokovnih so potrebna tudi širša družbena prizadevanja. Dr. Dušan Repovž omenja v svojem uvodniku o Svetovnem dnevu zdravja najpomembnejše zdravstvenovzgojne akcije letos kot so: seznanjanje ljudi, zlasti ogroženih posameznikov in skupin s perečim vprašanjem visokega krvnega pritiska (hipertonija) in njegovimi skritimi nevarnostmi; podpiranje programov splošne skrbi za boljše zdravje vsega našega prebivalstva; sodelovanje zdravstvenih delavcev povsod in ob vsaki priložnosti, ter nenazadnje doseči, da bi se zlasti ogroženi posamezniki in skupine aktivneje vključili v prizadevanje za ohranitev lastnega zdravja.

Primarij asist. dr. Boris Cibic, specialist internist v bolnišnici dr. Petra Deržaja v Ljubljani je za interna glasila pripravil gradivo, iz katerega bomo objavili nekaj zanimivih prispevkov na temo o visokem krvnem pritisku.

KAJ JE KRVNI PRITISK

Vsak ima svoj krvni pritisk, to je pritisk krvi na stene arterij — žil (utripalnic). Pri vsakem srčnem utripu doseže krvni pritisk majhen vrh, ki mu sledi, ko se srce spet razširi, majhen padec. To se zgodi 60 do 80-krat v minuti. Krvni pritisk se spreminja od trenutka do trenutka. Ko spimo ali ko smo mirni je najnižji. Brž ko se razburimo ali delamo, poraste. Za vzdrževanje pravega pritiska v žilah je potrebno redno delo črpalke — srca. Srce poganja kri po telesu z določeno silo brez večje škode zase.

Ko postanejo žile s staranjem trše in manj voljne ter se nekoliko zožijo, poraste v njih upor. Srce premaguje ta nekoliko večji upor z večjim delom.

V ZK sem bil sprejet koncem maja 1948 s tem, da sem bil prej kandidat, skojevec in mladinec. Težki in ne brezskrbni časi so bili takrat. Ruševine, pomanjkanje vsega, hladna vojna, informbiro, na drugi strani pa silna želja in potreba po hitrem dvigu iz ruševin in zaostalosti. Vse to pa je zahtevalo delo. In nisem se ga izogibal. V Brčkem, Samcu, Zalogu, Kranju in Jaršah sem bil zraven.

Potrebe po delu, tistem izven rednega, so tudi še danes, vendar v drugačnem smislu. Potegujemo se za uvrstitve med razvite. Delovne akcije, ki jih organizira sedanja generacija mladih prispevajo k temu. Tudi naših 30 mladincev v juniju.

Kot predstavnik občine Domžale je bil izvoljen (že na občinski konferenci ZKS) za delegata na 11. kongresu ZKJ tovariš Milan Narat.

Z zborovanja smo poslali pozdravno pismo 11. kongresu ZK Jugoslavije in predsedniku Josipu Brozu Titu z zagotovilom da bomo še vnaprej s svojo aktivnostjo in uresničevanjem nalog in smernic, sprejetih na 8. kongresu ZKS in 11. kongresu ZKJ prispevali k začrtani poti naše socialistične samoupravne demokracije.

V prisrčnem vzdušju in spontanem Tiotovem kolu smo zaključili zborovanje domžalskih komunistov.

Mirjana Kavčič

Zaradi še ne v celoti dognanih vzrokov se pogosto zgodi, da se začnejo žile ožiti že v mladosti, predvsem drobne žile (arteriole). Zmanjša se količina krvi, ki lahko preteče skozi. Proti nevarnosti, da bi tkiva odmrla zaradi pomanjkanja kisika, se samodejno poveča potisna sila srca, ki skuša premestiti oviro. Pride do zvišanja krvnega pritiska; ta porast pa je trajen in velik ter je vzrok za bolezen, proti kateri so danes uprte naše misli. Zvečan upor v žilah je vzrok, da mora srce črpati z vedno večjo silo. Ob tem se srčna mišica postopno zdebela. Srce utegne premagati upor v ceveh do neke meje in le za določen čas. Pri tem se večja. Pravimo, da je razširjeno. Čim večja je ovira, tem večja sila je potrebna za zadostno dovajanje krvi in kisika v tkiva in organe. Postopno pa začne srce pešati in končno opeša.

Naraščanje upora v žilah utegne srce premagovati leta dolgo, ne da bi bolnik imel pri tem kake motnje. Morda se včasih nekoliko zaduha pri večjih naporih. Brž ko začnejo rezervne sile srca popuščati, začne upadati tudi bolnikova zmogljivost za delo: zaduha se že pri majhnih naporih. Pa ne samo to! Ves čas trajanja visokega krvnega pritiska se v žilah odigravajo bolezenske spremembe, ki bi jih lahko imenovali obrabnostne in so posledica delovanja visokega krvnega pritiska na notranjo plast žilne stene. V žile se začno odlagati razni presnovki, predvsem apnenec, maščobe in holesterol. Končni rezultat tega procesa je zmanjšanje prožnosti žilnih sten, ki postanejo trše in se dodatno zožijo. Ko se nabere večja količina teh presnovkov, utegne priti do popolne zamašitve. Tkiva, ki ne dobivajo več krvi, odmrejo. Če se to zgodi v življenjsko važnem organu, so posledice zelo hude. Zgora žil v srcu povzroči hudo okvaro, ki ji pravimo miokardni infarkt in utegne biti v hipu smrtna. Zgora možganske žile se kaže z belezensko sliko, ki ji pravimo možganska kap. Zgora žile na spodnji okončini je vzrok za nastanek gangrene (odmrte tkiv), ki nam je ne uspe pozdraviti z nobenim zdravilom in zahteva odstranitev (amputacijo) okončine.

Malokdaj utegne telo popraviti vse posledice take zapore žile. Pogosto so posledice tako hude, da bolnik ostane trajni invalid. S sodobnim zdravljenjem pa zmoremo do neke mere in na nekaterih organih zmanjšati posledice zamašitve žil in nam danes uspe že znaten odstotek bolnikov vrniti v delovni proces, včasih celo na prejšnje delovno mesto. Kljub temu da more že zmerno zvišan krvni pritisk povzročiti hudo okvaro na srcu, ledvicah in možganih, je vendar res, do more trajati visok krvni pritisk včasih dolga leta brez hujše prizadetosti teh organov. To je velika izjema in zato ne kaže upoštevati teh redkih primerov pri naših načrtih zdravljenja bolnikov z visokim krvnim pritiskom.

Prihodnjič: Kolikšen naj bo normalen krvni pritisk?

Nov polet

Člani ZB Induplati so se pred mesecem dni zbrali na občem zboru, kjer so izvolili novega predsednika PAVLETA ZUPANA, ker je dose-danji predsednik Slavko Osolin odšel v pokoj.

Ker je dejavnost aktivov ZB v delovnih organizacijah zelo zaželjena, so se v diskusiji izluščili naslednji sklepi:

— člani ZZB NOV, ki združujejo delo v Induplati žele tudi v bodoče aktivno sodelovati v samoupravnih organih, prav tako je potrebno ugotoviti v kadrovske službi, glede na upokožitev nekaterih članov ZZB, koliko jih je aktivno vključenih v samoupravne organe, prav tako člani žele sodelovati v družbeni samozastiti, predvsem pa naj člani ZZB NOV organizirano delujejo na terenu, vsepovsod pa naj spoštujejo in goje tradicije NOB.

— pripravi naj se spisek članov ZZB Induplati z navedbo, kje je posameznik sodeloval med NOB (borec, aktivist...)

— v kolikor so med člani ZZB potrebe po kreditih za gradnjo, adaptacijo ali nakup stanovanja, naj svojo prošnjo oddajo občinskemu zboru ZZB Domžale

— člani ZZB so izrazili željo, da se ugotovi možnost posebnega regresa v naših počitniških domovih, sicer pa občinski odbor ZZB lahko posreduje letovanje v Banjolah

— z ozirom na praznovanja v letošnjem letu naj se člani ZZB udeležujejo srečanj po svojih enotah, predvsem pa zbora gorenjskih aktivistov.

Nato so se odločili za izlet, ki ga vsako leto omogoči delovna organizacija in sicer na mesto, kjer je padel pri Belih vodah borec legendarne 14. divizije, pesnik Karel Destovnik-Kajuh. Sklenili so tudi, da na izlet povabijo članke ZZB KS Jarše-Rodica s priporočilom, da imajo prednost tisti, ki so bili člani naše DO.

Tajnik ZZB Induplati:
Avgust Orehek, dipl. ing.

Kreditni razdeljeni

Na skupni seji Komisije za reševanje stanovanjske problematike DO Induplati Jaše in prosilcev za dodelitev stanovanjskih kreditov za leto 1978, dne 30. 6. 1978, so bila razdeljena sredstva za novogradnje, dogranje in nadgradnje v višini 1.300.000,00 din (sklep o razpisu natečaja je bil sprejet na seji DS DO dne 26. 4. 1978).

Komisija je na objavljeni razpis natečaja prejela 44 prošelj za dodelitev kredita, od katerih pa sta se dve prošnji nanašali na nakup rabljenih stanovanj in jih Komisija ni upoštevala. 4 prošnje Komisija ni upoštevala zaradi nepopolne dokumentacije (ni bil priložen zemljiško-knjižni izpisek oz. gradbeno dovoljenje ali gradbeni načrt) oz. zaradi neizpolnjevanja splošnih pogojev določenih s Pravilnikom o dajanju kreditov.

Komisija je v dneh od 10. do vključno 15. 6. 1978 opravila ogled stanovanjskih razmer. Na osnovi kriterijev določenih s Pravilnikom (strokovna sposobljenost, delovna doba, družinske razmere, stanovanjske razmere, izročitev stanovanja, premoženjske razmere, udeležba v NOV, invalidnost in zavrtnjena prošnja) je Komisija izdelala seznam prosilcev glede na doseženo število točk. Na osnovi izračuna, zaprosenega zneska za dodelitev kreditov vseh prosilcev (3.628.400,00 din) in razpoložljivih sredstev je bil izračunan osnovni znesek kredita v višini 35,8 % od zaprosenega zneska. Glede na pridobljeno število točk je bil prosilec dodeljen še dodatni znesek kredita. Vsota osnovnih in dodatnih zneskov kredita znaša 1.759.748,00 din. Glede na to, da je bilo razpoložljivih sredstev 1.300.000,00 din bi pridobilo lastnost prednostnega prosilca 26 prosilcev oz. vsi, ki so zbrali 220 točk ali več. Člani Komisije so smatrali, da naj bi tudi 8 nepred-

nostnih prosilcev prejelo kredit in so pripravili predlog po katerem naj bi bil kredit dodeljen tudi tistim neprednostnim prosilcem, ki so zbrali manj kot 220 točk oz. več kot 120. Navedeni kredit bi znašal 10.000,00 din, sredstva pa bi prispevali prednostni prosilci tako, da bi se odpovedali 4,45 % dodeljenega kredita. Glede na to, da sta se dve prosilki odpovedali navedene vsote kredita so prednostni prosilci na seji dne 30. 6. 78 sprejeli sklep, da se solidarnostno dodeli kredit 6 neprednostnim prosilcem.

Poročilo o delu in predlogih Komisije je obravnaval tudi politični aktiv DO in se s predlaganimi odločitvami Komisije strinjal.

Stanovanjski kredit za leto 1978 za novogradnje, dogradnje oz. nadgradnje je bil razdeljen sledeče:

Prednostni prosilci:

Priimek in ime prosilca	Točke	Dodeljeni kredit
1. Kotnik Janez in Suzana	690	30.850,00
2. Pirš Dušan in Ana	670	95.650,00
3. Gerbec Jože in Ivana	670	23.800,00
4. Juračič Anton in Francka	590	33.350,00
5. Zučko Franc in Francka	540	97.200,00
6. Cerar Božidar in Francka	530	127.850,00

7. Vrhovnik Marjan	370	23.750,00
8. Jereb Ivanka	360	67.100,00
9. Cerar Metka	350	23.750,00
10. Kepec Vinko	350	22.400,00
11. Koželj Vida	350	44.750,00
12. Krulc Marija	300	62.350,00
13. Rebolj Mira	300	41.550,00
14. Habjan Vera	290	17.400,00
15. Kern Majda	280	12.000,00
16. Juras Katarina	270	41.550,00
17. Vesel Ivan	270	62.350,00
18. Hribernik Marija	260	62.350,00
19. Pele Kati	260	41.550,00
20. Kovačič Vera	250	18.650,00
21. Gorjan Mija	250	47.800,00
22. Osolnik Ivanka	240	62.350,00
23. Narobe Zlatko	240	62.350,00
24. Dornik Alojz	240	47.350,00
25. Košenina Franc	220	7.900,00
26. Podboršek Terezija	220	58.150,00

Neprednostni prosilci:

1. Komar Martina	210	10.000,00
2. Kukovec Angelca	190	8.900,00
3. Melkič Ana	180	10.000,00
4. Cerar Ivan	180	10.000,00
5. Gostič Marija	170	10.000,00
6. Cedilnik Fanika	150	10.000,00

Zaradi pomanjkanja sredstev so bile zavrtnjene prošnje naslednjih prosilcev:

Marinšek Vida	120 točk
Božič Majda	120 točk
Pogačar Sonja	80 točk
Repše Magda	80 točk
Marolt Francka	200 točk
(odrekl kredit v višini 10.000,00 din)	
Lavrič Stefa	170 točk
(odrekl kredit v višini 10.000,00 din)	

Zaradi nepopolne dokumentacije, neizpolnjevanja splošnih pogojev oz. zgrešene namena so bile zavrtnjene prošnje naslednjih prosilcev:

Rode Ignac
Juras Milena
Korant Marta
Narobe Lado
Neralič Anka
Jevnikar Ljudmila.

Matjaž Pavlin

Analiza nesreč

Analiza podatkov o nesrečah pri delu v prvem polletju letošnjega leta in statistična primerjava podatkov s prejšnjimi obdobji nam pokaže naslednje stanje nesreč in poškodb v zvezi z delom v obravnavanem obdobju.

Do konca šestega meseca je bilo v vseh TOZD delovne organizacije INDUPLATI 30 nesreč pri delu. V to število nesreč je všteti tudi 8 nesreč, ki so se pripetile na poti na delo ali z dela domov. Zaradi vseh nesreč so bili poškodovanci odsotni z dela 429 delovnih dni, o tega zaradi nesreč v DO 223 delovnih dni in zaradi nesreč na poti 206 delovnih dni. Resnost poškodb, ki nam pove koliko delovnih dni je bilo izgubljeno v povprečju za eno nesrečo nam pokaže, da je bilo zaradi nesreč v DO izgubljenih 10 delovnih dni, zaradi nesreč na poti po 26 delovnih dni za eno nesrečo. Iz teh podatkov izhaja, da so poškodbe na poti težje, hujše, kar je tudi razumljivo, saj so to prometne nesreče.

Če primerjamo število nesreč v enakem časovnem obdobju lani in predlani, dobimo naslednje stanje:

- v I. poll. 1976 36 nesreč pri delu
- v I. poll. 1977 34 nesreč pri delu
- v I. poll. 1978 30 nesreč pri delu.

Iz navedenega izhaja, da so nesreče pri delu v rahlem upadanju. Tudi dejstvo, da v tem obdobju ni bilo nobene težje nesreče pri delu nam kaže na to, da sredstva in delo vložena v preprečevanje nesreč pri delu niso bila zaman.

Če dalje analiziramo nesreče pri delu, iz katerih TOZD so bili ponesrečenci in kakšen je procent nesreč z ozirom na število zaposlenih po TOZD, je stanje sledeče:

	St. zap.	St. nesreč	% nesreč na št. zap.
TOZD-1	499	17	3,5
TOZD-2	17	0	0
TOZD-3	26	0	0
TOZD-4	358	11	3,1
DSSS	255	2	0,8

Zaradi nesreč pa so bili poškodovani sledeči deli telesa: poškodbe rok, prstov, dlani 13-krat, poškodbe stopala, kolena, prstov na nogi 12-krat, poškodbe hrbtenice 2-krat, udarec v prsni koš 2-krat, poškodbe glave 1-krat. Največ poškodb se je pripetilo v zvezi z ročnim transportom surovin in izdelkov, kar kaže na to, da moramo pravilnemu, mehaniziranemu in lažjemu transportu nameniti več sredstev in pozornosti. Podobno smo ukrepali pred časom za preprečevanje nesreč in poškodb na očeh z dosledno uporabo zaščitnih očal pri vseh takih delih, kjer je možnost poškodb na očeh zaradi drobnih mehanskih delcev, ki prilete v oko z ve-

Druga skupina je v kleti predilnice očistila klima naprave... potem pa je zlagala embalažne zaboje pred skladiščem surovin

Vtisi iz Brkinov

Veliko je vtisov iz brigadirskega življenja, veliko prijetnih spominov in prav gotovo bi postal ta prispevek preobširen, če bi napisal o vsem.

Letos sem se prvič udeležil udarniškega dela v brigadi. Delal sem v Brkinih, kjer smo izkopavali jašek za vodovod in polagali vodovodne cevi, trasirali pa smo tudi novo cesto.

Iz naše tovarne smo se delovne akcije udeležili trije: Dane Lautar (kov. konstr.), Igor Maver (pripravljal).

liko hitrostjo ali zaradi vbrizga jedkih tekočin, kot so: lugi, kisline. Z uporabo zaščitnih očal pri takih nevarnih delih se je število poškodb na očesih zmanjšalo na minimum oz. popolnoma odpravilo.

Stremeti pa moramo za tem in tudi dolžnost nas vseh je, da delamo, vodimo ali nadziramo dela (vodje dela — mojstri!) tako, da do nesreč sploh ne pride. To nam nalagata zakon o varstvu pri delu ter samoupravni sporazum o varstvu pri delu DO INDUPLATI. Šele takrat, ko ne bo potrebno analizirati nesreč v zvezi z delom, ker jih sploh ne bo, bomo lahko trdili, da je varstvo pri delu zadovoljivo. Kajti ostane nam še vedno urejanje delovnih razmer in delovnih pogojev v posameznih obratih, kot so klima, ropot, razsvetljava, ki tudi in še kako škodljivo vplivajo na zdravje zaposlenih, kar je integralni del skrbi za varne delovne razmere, za delovnega človeka.

Brane Zupan, var. ing.

in jaz. Delali smo 21 dni, od 3. 6. do 24. 6. 1978.

Na avtobusni postaji v Domžalah se nas je v soboto zbralo 46 mladincev iz domžalske občine. Ob 6. uri smo »štartali« proti naselju Tatre v Brkinih, kjer smo prebivali ves čas delovne akcije. Ob 9. uri smo bili na cilju in se kmalu za tem razporedili v tri čete, ki so sestavljale našo domžalsko — Šlandrovo brigado. Še isti dan smo pospravili in uredili okolico.

Proti večeru so prispeli mladinci pobratene brigade Franc Šauli-Medved iz Tolmina.

V nedeljo je bila svečana otvoritev delovne akcije, ki ji je prisostvoval predsednik občine Sežana. V kulturnem programu so nastopili tudi učenci domače osnovne šole v Tatrach.

Naslednji dan pa je bilo treba že resno pljuniti v roke. Začelo se je delo, vsak dan od 6. do 14. ure. Ker je bilo delovišče oddaljeno od naselja 18 km, smo se tja in nazaj prevažali z avtobusom.

Delo je bilo zahtevno, saj smo poleg izkopavanja jaška polagali tudi vodovodne cevi. Pri trasiranju ceste pa smo morali podirati drevesa, odstranjevati skale, zasipavati luknje in sploh urejati tudi škarpo ob cesti.

Obe brigadi sta v enaindvajsetih dneh izkopali 6 km vodovodnega jaška, v katerega sta položili vodovodne cevi ter splanirali 10 km ceste.

Naša domžalska brigada Slavka Šlandra je bila 4 krat udarna, kar je veliko priznanje. Njeni brigadirji smo osvojili 10 udarniških značk in 10 priznanj. Normo je v 21. dneh krepko presegla in sic. za 53 % (norma je ista kot velja za jugosl.

MLADINSKA DELOVNA AKCIJA

Zadnjo soboto v juniju (24. VI.) smo imeli mladi vseh OO ZSMS v INDUPLATI, Jarše delovno akcijo.

Petindvajset parov mladih in za delo pripravljenih rok je ob 6. uri pričelo z delom.

Delali smo v treh skupinah. Prva skupina, po številu največja je delala na dvojilnem stroju v naši predilnici. To skupino so sestavljale mlade delavke, ki sicer vedno delajo na teh delovnih mestih.

Druga skupina je pod vodstvom tov. Slapšaka očistila klima naprave v kletnih prostorih predilnice, potem pa smo zlagali embalažne zaboje pred skladiščem surovin na dvorišču.

Tretja skupina je delala na ceradnem oddelku in na kovinskih konstrukcijah.

Škoda, da se delovne akcije kljub obljubam (kot vedno) niso udeležili vsi prijavljeni mladinci in mladinke. Uspeh in učinek dela bi bil tako lahko veliko večji in boljši.

Upam, da v prihodnje ne bo več nekaj izjem in da bomo lahko rekli, bili smo vsi.

Janez Cerar

Nekateri so delali v ceradnem oddelku in kov. konstrukcijah

delavce — 2,5 kubika izkopane zemlje na 8 ur). Tudi tolminska brigada je presegla normo in sic. za 24 %.

Pestro in zanimivo je bilo tudi popoldansko življenje, saj je bil to čas za proste brigadirske dejavnosti (kulturne, športne; nekateri smo urejali bilten in stenčaz itd.). Bili pa smo tudi na dveh izletih v Kopru in Socerbu ter v Lipici.

Trije tedni so resnično hitro minili... prehitro. Slovo od novih tovarišev in prijateljev je bilo težko kot vedno v takih trenutkih. Vesel pa sem, da sem bil med tistimi desetimi, ki so prejeli najvišje priznanje za delo brigadirja — udarniško značko, in da je bil med tistimi, ki so dobili priznanje tudi moj tovariš Dane Lautar.

Upam, da se bomo še kdaj srečali v Brkinih!

Zlato Koščak

O novi prodajalni

Več ali manj že vemo, da je s 1. julijem letos začela poslovati naša nova trgovina v Beogradu. Teden dni pred otvoritvijo sem se o tem pogovarjala s tovarišico ing. Faniko Zajčevo, ki je od 1. maja letos prevzela vodstvo TOZD Maloprodaje, s tem da je bila že mesec dni prej v. d. vodja te TOZD. Mislim, da je razgovor še vedno zanimiv, saj je tovarišica Zajčeva dovolj izčrpno odgovorila na vprašanja.

KONOPLAN: TOZD Industrijska prodajalna se bo preimenovala v TOZD Maloprodaja. Zakaj in ali je to uradno že urejeno?

TOV. ZAJČEVA: Samoupravno je preimenovanje TOZD Industrijska prodajalna v TOZD Maloprodaja že urejeno. Uradna prijava bo dana še v juniju mesecu, tako da bomo novo ime začeli uporabljati s 1. 7. 1978.

Seveda pa je s tem v zvezi treba povedati, da se ime TOZD spremeni zaradi poslovne odločitve o razširitvi lastne maloprodajne mreže. K takšni odločitvi so nas vodili predvsem sledeči razlogi:

- največ dohodka ostane pri prodaji blaga lastni maloprodaji, zato tudi vsa proizvodna podjetja, ki imajo dobro razvito in razširjeno maloprodajno mrežo ustvarjajo boljše rezultate.

Do sedaj v naši prodajalni uspemo prodati ca. 6% proizvodov letnega plana Induplati. Truditi se moramo, da se bo ta procent iz leta v leto večal in s tem bodo skupni rezultati sigurno boljši. Za boljše razumevanje naj navedem še to, da ostane podjetju od 5—13% več dohodka, če proda svoje proizvode preko TOZD Maloprodaja kot pa če je prodaja izvršena preko ostalih trgovskih podjetij. Od velikosti skupno ustvarjenega dohodka pa so odvisni tudi naši osebni dohodki.

- Nobeno trgovsko podjetje od nas ne jemlje kompletan asortiman, ampak v glavnem njegov majhen del. Tako je potrošnik onemogočen, da bi na enem prodajnem mestu lahko izbral po svojem okusu naše izdelke, ampak je več ali manj odvisen od okusa trgovcev. K nam v prodajalno prihajajo od vsepovsod. Oglašajo se osebno, pisмено, telefonično... Vendar v naši prodajalni v Jaršah v naslednjih letih ne bomo fizično več zmogli povečevati količinskega prometa, zato je nujno, da povečamo prodajne kapacitete.

- Najboljša pomoč naši raziskavi trga bodo vsekakor naše prodajalne. Tu se bodo lahko najhitreje zbirali podatki o zahtevah tržišča in tudi testirali novi proizvodi. Informacije bodo tako po najkrajši poti prišle v na-

še podjetje in lahko se bomo (seveda glede na naše možnosti) prilagajali zahtevam trga.

KONOPLAN: Pravkar ste se vrnili iz Beograda, kjer ste urejali zadeve v zvezi z delovanjem naše nove poslovalnice, trgovine v Beogradu. Kdaj bo trgovina začela z rednim delom in koliko delavcev bo zaposlovala? Katere artikle bo prodajala?

TOV. ZAJČEVA: Trgovina v Beogradu bo po moji oceni pričela z delom s 1. 7. 1978. Tokrat smo v Beogradu imeli pregled lokala s strani tržne inšpekcije in v nekaj dneh pričakujemo že pismeno dovoljenje za delo. Prav tako upamo, da bomo še v tem tednu dobili potrjene maloprodajne marže s strani Zavoda za cene. Imeli smo tudi pogovor s prijavljenimi kandidati za prodajalce. Ker bo trgovina poslovala neprekinjeno, smo se odločili, da za začetek zaposlimo štiri prodajalke in poslovodjo tako, da bosta po dve prodajalki na eni izmeni.

V naši trgovini bomo prodajali naš kompletan asortiman, ki je namenjen za široko potrošnjo.

KONOPLAN: Povejte nam kaj o lokaciji in izgledu trgovine!

TOV. ZAJČEVA: Trgovina je locirana v Novem Beogradu. Z ozirom na to, da ravno sedaj v Beogradu poteka 11. kongres ZKJ bo mogoče najlažje razumljivo, če omenim, da je trgovina v bližini novega centra »SAVA«. Trgovina je v novozgrajeni stanovanjski stavbi, katere pritličje je namenjeno individualnim prodajalnam. Pričakujejo, da bo v bližnji prihodnosti ta del mesta novi trgovski center za Novi Beograd. Trgovina je sodobna. Notranjo opremo je izvajal TAMIZ — Mengeš, torej isti izvajalec kot v prodajalni v Jaršah.

KONOPLAN: Domnevate, da bo dovolj zanimanja za naše artikle? Beograd je namreč že skoraj velemesto in ima najbrž bolj izbirčne potrošnike, ki zahtevajo odlično kakovost izdelkov za nepredrago ceno. Pomembno vlogo igra tudi okus potrošnika, ki je različen v različnih sredinah. Kaj mislite o tem?

TOV. ZAJČEVA: Prepričana sem, da je že dovolj zanimanja za naše artikle, drugače se sploh ne bi odločili za otvoritev prodajalne. Seveda pa je sedaj potrebno javnost z reklamnimi potezami obvestiti o tem, kje lahko naše artikle dobijo in posebno pozornost posvetiti temu, da bo v prodajalni vedno zastopan kompletan asortiman.

Seveda velikih rezultatov ne moremo pričakovati že takoj na začetku, saj jih tudi v prodajalni v Jaršah nismo dosegli že ob otvoritvi. Vsekakor pa dobre rezultate pričakujemo naslednja leta, ko bo potrošnik že seznanjen, kje lahko kupi naše proizvode.

Strinjam se z vami, da igra pomembno vlogo okus potrošnika, vendar moram poudariti, da so naše kreacije v glavnem uspele in so po okusu večine potrošnikov. Večjo pozornost mislim, da bomo morali posvečati le naši kvaliteti, tako da bomo lahko na trgu ponujali svoje izdelke po zmernih cenah.

Mnenja sem, da je delež slabe kvalitete pri naših izdelkih absolutno previsok, saj smo v lanskem letu zaradi popustov na kvaliteto izgubili več milijonov starih dinarjev.

KONOPLAN: Kaj je v prihodnje še v načrtu TOZD Maloprodaje? Predvidevate nove poslovalnice tudi v drugih jugoslovanskih mestih?

TOV. ZAJČEVA: Če smo se odločili, da širimo svojo lastno maloprodajno mrežo, vsekakor ne bomo ostali samo pri dveh prodajalnah. Vsaka prodajalna mora v najkrajšem času odpreti novo. Trenutno smo pristopili h konzorciju za izgradnjo trgovske hiše v Banja Luki, kjer bodo prodajala svoje izdelke slovenska proizvodna podjetja. Trenutno so v konzorciju: PEKO Tržič, MURA Murska Sobota, ZLATARNA Celje, LJUBLJANSKA BANKA, ISKRA-KOMERCE Ljubljana, TOKO Domžale, KONUS Slovenske Konjice, ŠEŠIR Škofja Loka, SLOVENIJA-ŠPORT Ljubljana (ki zastopa ELAN Begunje) in INDUPLATI Jarše.

Seveda ne bomo mogli vseh lokalov kupiti, ampak bomo poizkušali kakšnega dobiti v najem. Predvsem je naša želja, da bi odpirali trgovine v mestih, kjer je naša potrošnja velika, trgovci pa za naše izdelke niso najbolj zainteresirani ali pa vsaj ne za širši asortiman (tako je npr. v Nišu).

Razgovor pripravila
Urednica

O gorenju sintetičnih materialov

V četrtek, 15. 6. 1978 je bilo v sejni sobi predavanje na temo: nevarnosti, ki nastajajo pri gorenju sintetične preje in blaga. Predavanje je pripravil in izvedel dr. Segula Rudolf, predavatelj na fakulteti za naravoslovje in tekstilno tehnologijo. Udeležilo se ga je preko 25 gasilcev in mojstrov iz predilnice in tkalnice. Zaradi zanimivosti in izrednega pomena vsebine predavanja za našo delovno organizacijo podajam tu kratek pregled predavanja.

Osnovno vprašanje je, kdaj kakšna snov sploh gori. Znano je, da so potrebni trije pogoji za gorenje:

1. da je snov gorljiva
2. da je zadostna temperatura, ki je potrebna za vžig predmeta ali snovi
3. ter da je zagotovljena prisotnost kisika.

Gorijo pa le gorljivi plini v mešanici z zrakom — kisikom. Vsaka trda ali tekoča snov gori le takrat, ko pri določeni temperaturi nastane izhlapevanje lahko hlapljivih plinov, ki imajo pri dotiku s kisikom zadosti dovedene toplote, da se lahko vžgejo oz. zgorijo.

Tekstilna vlakna so trde substance in gorijo le takrat, ko jih pri segrevanju spravimo v fazo izhlapevanja. Edina vlakna, ki med tekstilijami niso gorljiva, so anorganskega izvora, to so steklena, azbestna ter silikonska vlakna. Vsa ostala vlakna, iz katerih oblikujemo tekstilije, pa so bolj ali manj gorljiva, glede na kemično fizikalne lastnosti substanc.

Pri toplotnem razkroju vlaken, ali kot se še drugače imenuje piroliza, izhlapevajo lahko hlapljivi plini, ki so v normalnem trdnem stanju vlaken vključeni v molekularno strukturo vlaken. Pri vžigu take mešanice lahko gorljivih plinov in kisika nastajajo temperature, ki pospešujejo nadaljnje izhlapevanje težje hlapljivih plinov ter tekočin, ki se nadalje razkrajajo do lažjih elementarnih substanc (vodik, kisik, dušik) ter ogljikov monoksid in dioksid. Gorenje poteka tako dolgo, dokler je prisotnost kisika, oz. do pooglenitve trdne substance ali upepelitve anorganskih snovi. Obenem se lahko izločajo tudi tekoče snovi kot npr.: katrian pri izgorevanju bombaža.

Spodnja tabela nam kaže temperature, pri katerih se različna vlakna prično toplotno razkrajati:

Naziv sintetičnega vlakna	Temperatura razkroja — izhlapevanja	Temperatura vžiga
Poliamid 6,6 (naylon)	215° C	530° C
Poliamid 6 (perlon)	253° C	(ni podatka)
Polipropilen (meraklon)	(ni podatka)	570° C
Poliakrilnitril (malon)	300 do 320° C	560° C

dajajo v začetku, so zaščita pred vžigom. Ko voda pri določenih temperaturah izhlapi, povzroči naneseno sintetično olje nadaljnje vžiganje ter gorenje materialov.

Predelava mešanic sintetičnih in naravnih vlaken predstavlja še do-

datno požarno nevarnost. Ugotovljeno je, da se mešanica iz dveh vrst vlaken popolnoma drugače obnaša pri gorenju kot posamezna vlakna, kadar gorijo sama, zlasti še, če je enega vlakna manj kot 85 %. Taka mešanica bombaž-poliester bolje go-

**Kakšne možnosti vžiga in s tem požara obstajajo v posameznih ob-
ratih?**

Na strojih v predilnici, kakor tudi na ostalih strojih lahko pride do pojava isker pri vseh vrtečih se delih strojev, če le ti niso pravilno vzdrževani (predvsem zadosti mazani). Zaradi trenja in drgnjenja materiala (raztezalke) se v materialu lahko tvori statična elektrika in se lahko zaradi tega pojavljajo iskre. Iskre pa s svojo toplotno kapaciteto v nekem danem trenutku lahko sprožijo termični razpad na določenem mestu blaga ter dalje tudi vžig blaga, če so dani pogoji. Pojav naelektrenosti materiala preprečimo z maščenjem blaga pred delovnim procesom. To so razna antistatična sredstva, ki vežejo vodo iz ozračja ter na ta način preprečujejo pojav naelektrenosti materiala. Vsa ta sredstva so ravno tako sintetičnega izvora. Pri gorenju razpadajo na gorljive in negorljive substance, ki so lahko tudi strupene. Voda in vlaga, ki taka sredstva ob-

ri kot poliestri sam ali celo bolje kot sam bombaž. Bombaž se prej vžge kot poliestri ter gori. Pri tem pa nastane toplota, ki vžge poliestri že na nižji temperaturi. Produkti, ki se pri tem tvorijo, nam tako gorenje močno podpirajo.

Pravilno skladiščenje vlaken v predilnici ali blaga v tkalnici je izrednega pomena za požarno varnost. Bale, ki so prislonjene ob tople predmete, so lahko izvor požara.

Toplotni razkroj nastopi lahko precej pod določeno temperaturo, zlasti v določenih pogojih, t. j. ob prisotnosti snovi, ki tak razkroj pospešujejo (katalizatorji). Tudi od trdnosti vitja preje in sukanca je odvisna gorljivost materiala. Z višjim vitjem dosežemo namreč večjo strnjenost materiala in s tem otežimo dostop kisika do posameznih vlaken v notranjosti preje.

V pripravljalnici in tkalnici poleg nevarnosti za termični razkroj in nadalje vžig, ki lahko nastopi zaradi pojava isker ali električne napetosti na preji ali tkaninah, predstavlja še dodatno nevarnost za požar škrobna masa oz. škrobljenje. Gorljivost tkanin pa je med drugim odvisna tudi od gostote blaga oz. vrste vezave.

V oplemenitilnici je najnevarnejše mesto za nastanek požara širinsko-razpenjalni stroj oz. sušilnik. Vsa apreturna sredstva kot dodatne substance k sintetičnemu blagu lahko pospešijo pirolizo ter samo gorenje. Aperture se uporabljajo z namenom zaščite tkanin ali pa oplemenitenja tkanin. Posamezne aperture se uporabljajo le za določene namene. Ni univerzalnih apretur oz. takih, ki bi imele večnamensko uporabo. Tako so npr.: vodoodbojne aperture nevarne za nastanek statične elektrike, ker ne sprejemajo vode. V takem primeru pa ne moremo uporabljati sredstva, ki bi odvajala statično elektriko, ker taka sredstva vežejo vodo in bi delovala ravno nasprotno v kombinaciji z vodoodbojno apreturo.

Iz opisanega sledi, da moramo biti pri delu s sintetičnimi materiali v vseh obratih naše DO pripravljeni, da je kljub majhnim možnostim vžiga možen toplotni razkroj surovini, ki lahko v odgovarjajočih pogojih povzroči tudi vžig in nadalje požar. Res je, da so te možnosti majhne, vendar so vseeno prisotne. In če iz kakršnegakoli vzroka pride do požara opisanih materialov, moramo poleg ukrepov za gašenje požara podvzeti tudi varnostne ukrepe za ljudi, ki požar gasijo. Zaradi strupenih in zadušljivih plinov, ki nastajajo pri gorenju teh materialov, kar je razvidno iz spredaj navedenega, morajo gasilci obvezno uporabljati dihalne aparate na stisnjen zrak ali kisik. Seveda velja to za požare večjega obsega. Manjše požare pa najuspešneje gasimo z ročnimi gasilnimi aparati na CO₂. S tem načinom gašenja tudi materiala ne poškodujemo.

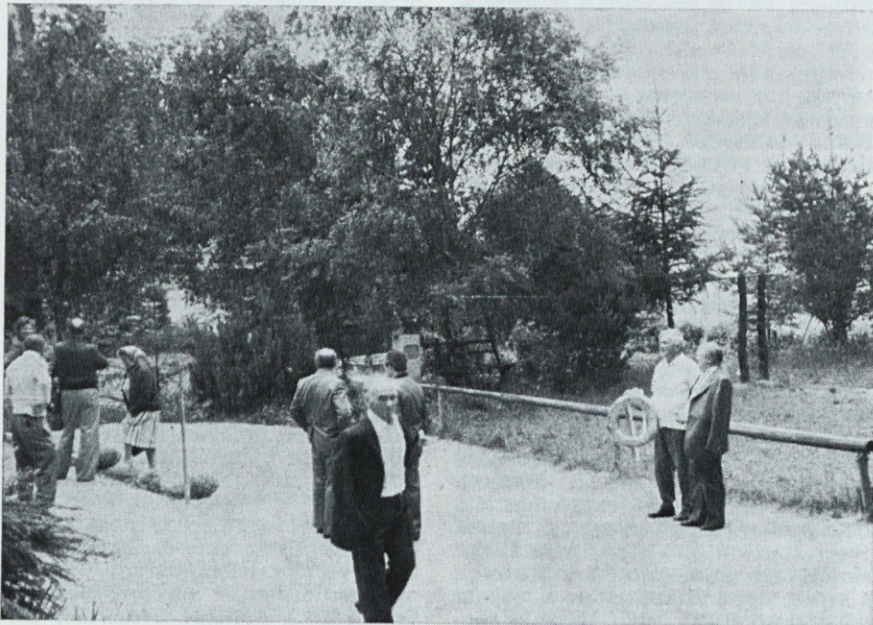
Daliborka Podboj, dipl. ing.

Venec ob Kajuhovem spomeniku

24. 6. letos so se člani ZB Induplati s povabljenimi člani ZB krajevne skupnosti Jarše-Rodica in člani uredništva Konoplana udeležili skupnega izleta na Bele vode, kjer je v bližini grob padlega borca 14. divizije in pesnika Karla Destovnika-Kajuha.

Na pot smo odrinili že nekaj po šesti uri, potem ko so v naši restavraciji naložili vse potrebno za lačne in žejne potnike. Pot skozi Kamniško Bistrico in čez Črnivec se je nekoliko vlekla, kljub temu, da je bila zanimiva, zlasti zaradi obujanja spominov.

Vreme ni kazalo prijaznega obraza in je vseskozi žugalo z nevihto. No, pa nam je bilo le prizaneseno — a le do Mozirja! Tam smo si lahko ogledali idilični Savinjski gaj, kjer različna podjetja in društva razstavljajo svoje hortikulture dosežke. Gredice s cvetjem so se po lepoti kar kosale med seboj. Savinjski gaj je kotiček, ki ga vsakemu ljubitelju cvetja in sploh narave od srca priporočam! Razen naravnih lepot ga krasijo še čudovit mir in majhno umetno jezerce, kjer za zabavo lahko ribarite.

Venec so položili pred Kajuhov spomenik na Belih vodah

Vedrili so pod streho osnovne šole

Medtem ko smo si tešili lakoto in žejo, smo si sproti oddahovali in se veselili, da zlovesče bobnenje ni prihajalo iz črnih debelih oblakov, ampak od lesenega mostu, preko katerega so se prepeljavali avtomobili.

Po malici smo pospravili za seboj in krenili proti Belim vodam. Kakor sem že omenila nam je vreme prizaneslo le do Mozirja. Na cilju namreč, do katerega smo pripešali po dobri uri ovinkaste poti v klanec (ki je avtobus naložen s potniki ne bi zmožel), se je neusmiljeno ulilo v deževalo kot za stavo. Kljub temu to ni skalilo razpoloženja. Žal nam je le bilo, da nam je nalive preprečil pot do mesta, kjer je bil Kajuh ubit. Venec smo zato položili h Kajuhovemu spomeniku pred osnovno šolo na Belih vodah, ki nosi njegovo ime. Takrat smo ga v mislih polagali na njegov grob, in kot da bi jih prinesla veter in dež, so mi na misel prišle Kajuhove besede: »Zdaj veter raznaša besede njegove, prisluhni natanko, da slišiš glasove: Lepo je, veš, mama, lepo je živeti, toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!«

Da, tudi taka, vsa v dežju in meglicah je lepa... Koroška namreč! Z naselji raztresenimi po zelenih pobočjih hribov, z belimi cerkvami in stolpiči po vrhovih, s hudomušnimi in klenimi ljudmi... In ne samo Koroška, vsak kotiček naše majhne domovine je lep in bi bilo vredno zanj umreti. To je Kajuh globoko občutil, še zlasti v zadnjih urah življenja, ko je slutil smrt.

Kljub dežju smo se odločili za povratek do avtobusa. Mogoče nas je za seboj potegnilo navdušenje nekaterih starih borcev, ki jim dež ni hotel biti ovira. Toda rezultat tega podviga je bil, da smo bili vsi dodobra oprani. Tako dodobra, da ni kazalo drugega, kot da se vrnemo domov.

Kljub dežju mislim, da je na preživeti dan ostal vsem nam, ki smo se izleta udeležili, prijeten spomin.

Urednica

ZAHVALI

Ob nenadni smrti moje drage mame

CUNK TILKE

se zahvaljujem vsem sodelavcem konfekcije iz Radomelj za darovani venec in izraze sožalja. Sodelavcem se tudi zahvaljujem za denarno pomoč.

Hčerka Silva Cunk

Ob nenadni izgubi mojega dragega očeta

BAH JOŽETA

se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in denarno pomoč delavkam iz TOZD Konfekcija Radomlje.

Slavka Gorjup

obvestila iz kadrovske službe

POROČILO O GIBANJU OD ZA MAJ 1978

Vrednost točke za maj je ostala neizpremenjena in sicer za vse TOZD in DSSS v višini 0,0485.

Odstotki menjajočega dela osebnih dohodkov so bili izplačani:

R-D-Z za TOZD-1, TOZD-5 in DSSS je znašal 95^{0/0}

R-D za TOZD-1, TOZD-5 in DSSS je znašal 100^{0/0}

TOZD Industrijska prodajalna je znašal 108^{0/0}

TOZD Restav. in počitniški domovi je znašal 105,5^{0/0}

TOZD Konfekcija Radomlje je znašal 100^{0/0}

Povprečno izplačani osebni dohodki so se gibal sledeče:

	Din
TOZD Proizvodnja	4.024.-
TOZD Industr. prodajalna	5.351.-
TOZD Rest. in počit. domovi	4.930.-
TOZD Konfekcija Radomlje	4.082.-
TOZD Vzdržev. in invest.	4.676.-
Del. skupnost skupnih služb	5.776.-

Razred	TOZD proizvodnja				TOZD Ind. p.	TOZD Rest.	TOZD konf.	TOZD Vzdr.	DSSS
	pred.	prapr.	tkal.	opl.					
do 2100			1						
2100 do 2500									
2500 do 3000	5	2	1	6			6	1	2
3000 do 3500	18	19	44	14			64		14
3500 do 4000	26	36	83	26		4	84	13	15
4000 do 4500	19	40	42	16	2	4	84	25	25
4500 do 5000	6	3	16	13	5	6	30	20	17
5000 do 5500	4	7	13	6	3	3	23	9	19
5500 do 6000	1		5	6		1	2	4	8
6000 do 6500	1		1	1		2	2	2	12
6500 do 7000		1	1				1	1	12
7000 do 7500	1		1	2			1	1	6
7500 do 8000					1		2		6
8000 in več					1	1	2	2	26
Skupaj	81	108	208	90	12	21	301	78	162
Najnižji OD	2580	2797	3669	2797	4258	3694	2168	2797	2901
Najvišji OD	7098	6857	7421	7440	9786	8774	8956	9183	14055
Povprečni OD	3933	3989	3969	4195	5351	4930	4082	4676	5776

Pri vhodu v urejeni Savinjski gaj, za katerega smo menili, da bi še bolj ustrezalo ime Savinjski raj

TOZD PROIZVODNJA

Vstopi:

1. Gabrovec Zdravko, pom. tk. mojstra, vstopil 1. 6. 1978,
2. Oraščanin Hazim, del. v oplem., vstopil 1. 6. 1978,
3. Bukvič Avgust, str. čišč. sur. tkan., vstopil 13. 6. 1978.

Izstopi:

1. Zamen Angela, čišč. sur. tkanin, upokojena 7. 6. 1978,
2. Kofol Marjan, moj. izmene, izstopil 15. 6. 1978,
3. Kržan Zdravko, pom. škrobilca, izstopil 15. 6. 1978,
4. Pašič Ismet, not. transp., izstopil 16. 6. 1978,
5. Stražar Miro, not. transp., izstopil 16. 6. 1978,
6. Barle Jožefa, tkalka, izstopila 28. 6. 1978,
7. Poljanšek Jožefa, čišč. sur. tkanin, izstopila 30. 6. 1978.

TOZD MALOPRODAJA

Vstopi:

1. Stankov Živa, poslovodja prod. Beograd, vstopil 11. 6. 1978.

TOZD RESTAVRACIJA IN POČITNIŠKI DOMOVI

Vstopi:

1. Sedej Zdenko, admin. v Poč. domu v Umagu, vstopil 8. 6. 1978.

TOZD KONFEKCIJA

Izstopi:

1. Mlakar Terezija, šivilja obr. Mokronog, izstopila 15. 6. 1978,
2. Jurjevec Marjeta, šivilja obr. Peče, izstopila 16. 6. 1978,
3. Lukman Marija, šivilja, izstopila 21. 6. 1978,
4. Selko Polde, del. v cer. oddelku, izstopil 12. 6. 1978,
5. Urbanija Marta, šivilja, izstopila 26. 6. 1978.

TOZD VZDRŽEVANJE IN INVESTICIJE

Izstopi:

1. Troha Miro, električar, izstopil 10. 6. 1978,
2. Capuder Marjan, ključavničar, izstopil 16. 6. 1978,
3. Cerar Jože, pom. inštalater, izstopil 20. 6. 1978,
4. ing. Kurmanšek Roman, konstruktor I., izstopil 29. 6. 1978.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

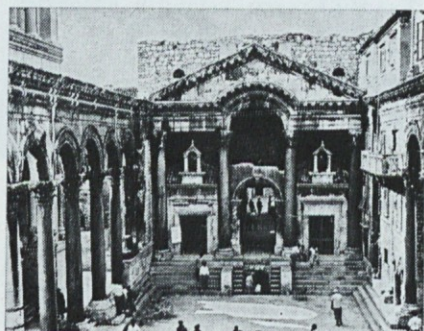
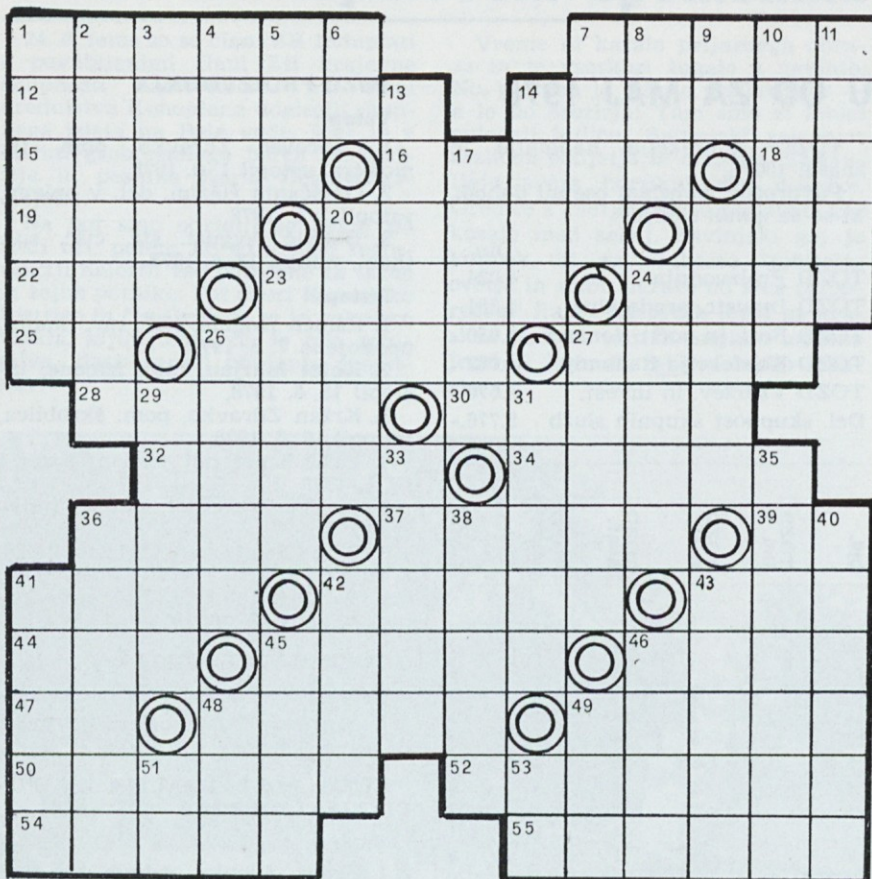
Izstopi:

1. Zupančič Metka, nabavni referent, izstopila 30. 6. 1978.

POROČILI SO SE:

1. JENIČ Vika, tkalka in HAFNER Pavel, cer. oddelek,
 2. FORTUNA Vera, tkalka, poroče-na USTAR.
- Iskreno čestitamo!

Križanka

— SNIMAK I OBRADA: NITP, SLOBODNA DALMACIJA "OUR INVENTA" — SPLIT —

*Opis tu součine
povodrove iz Splita
vsem pošilju
Bine
Stari ino armijsko-INA
dofandulajjo.*

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE (JUNIJ)

LAŽJA KRIŽANKA

Vodoravno:

1. polet, 6. mizar, 11. epoha, 12. Ulaga, 13. telo, 14. Olaf, 15. era, 16. kot, 19. ata, 20. ra, 21. radon, 23. al, 24. opeka, 25. DK, 27. pasat, 28. VS, 30. Ork, 32. raj, 33. ari, 34. bala, 36. opat, 37. ovali, 39. Stena, 40. Janez, 41. Kolar.

ZLOGOVNICA

1. Kraljevica, 2. modras, 3. imovina, 4. krokar, 5. kodranje, 6. rjavolaska, 7. populacija, 8. logoped, 9. jainizem, 10. Mukden, 11. promiskuiteta.

Izrek: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

Danica Blejc

VODORAVNO:

1. sklenitev zakonske zveze, 7. ladijski vijak, 12. seštevanje, 14. čik, 15. avtonomna pokrajina Kitajske, z glavnim mestom Lhasa, 16. morski rak, 18. kratica za katastrsko občino, 19. bodeč plevel, 20. tovarna v Kamniku, 21. čas brez vojne, 22. podredni veznik, 23. slovenski baletni plešalec, 24. angleški plemiški naslov, 25. medmet, 26. hiter gib, poriv, 27. folklorni ansambel iz Prištine, 28. Obri, 30. glavno mesto Grčije, 32. Črnomska luka, 34. klici, 36. žitni plod, 37. mesec v letu, 39. nogometni klub, 41. način, slog 42. žitnorodna pokrajina v Vojvodini, 43. staroegipčanski bog, 44. oda, 45. redkejšo žensko ime, 46. jugoslovanska pokrajina, 47. avtomobilska oznaka Reke, 48. priostren hloed zabit v zemljo kot opornik, 49. opirala, opornice, 50. človeški zajedavec, 52. gora v Visokih Turah (3263 m), 54. mesto v Italiji na levem bregu reke Dora Baltea, 55. glavno mesto naše južne sosedo.

NAVPIČNO:

1. tekoč preostanek v kotlu — pri žganjekuhi, 2. znano Homerjevo delo, 3. narodni heroj Ivo-Lola, 4. kis, 5. največji sešalec, 6. Arsa Jovanović, 7. ime znanega celjskega zborovodje, 8. gaj, 9. kemični simbol za iridij, 10. drvarjevo orodje, 11. sozvoč, ubranost, 13. operni spevi, 14. rater, 17. napad, 20. igra z žogo, 21. hotel za motorizirane goste, 23. pritok Tise pri Szegedu na Madžarskem, 24. kuhinjska posoda, 26. znan slovenski agronom (Vinko, r. 1897), 27. tiho govorjenje, 29. tekstilna tovarna v Laškem, 31. mesto na severu Sovjetske zveze ob Obskem zalivu, 33. grenak aperitiv, 35. notranji, 36. dišeča snov, ki se uporablja v bogoslužju, 38. tuje žensko ime, 40. puščavski prežvekovalec, 41. bivši košarkar Olimpije (Aljoša), 42. nevestino premoženje, 43. železniški tir, 45. splet las, 46. nespোরazum, 48. medmet tišine, 49. Občinski komite Idrija, 51. kratica za Izvršni svet, 53. začetnici imena in priimka našega izumitelja na področju elektrotehnike.

Sestavila: Danica Blejc

Nikar ne sitnarite, turizem je zdaj gospodarska panoga v gospodarstvu pa tako veste, da je vedno kaj narobe!

Izdaja v 1000 izvodih DO INDUPLATI Jarše n. sol. sub. o. Uredniški odbor: Marija JEREB, Vida KOŽELJ, Cilka MRĐENOVIC, Ingo PAŠ, Janko UKMAR, Lado ZABUKOVEC in Ivana SEIFERT — odgovorni urednik. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljani. Konoplan je oproščen plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421-1/72 od 8. aprila 1974)